

Кәсіптік стандарт: «Спорт секцияларында жаттығулар мен оқытуды ұйымдастыру»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолданылу аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) біліктілік деңгейі – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкердің даярлық деңгейіне және құзыретіне қойылатын талаптардың жиынтығы. Біліктілік деңгейі ұлттық және салалық біліктілік шеңберлері дескрипторларының деңгейі мен мазмұнына сәйкес келеді

2) дене шынықтыру – мәдениеттің құрамдас бөлігі, адамның дене бітімін және интеллектуалдық қабілеттерін дамыту, дене тәрбиесі мен дене бітімін дамыту арқылы оның қозғалыс белсенділігін жетілдіру және саламатты өмір салтын қалыптастыру, әлеуметтік бейімдеу мақсатында қоғам жасайтын және пайдаланатын рухани және материалдық құндылықтар жиынтығын білдіретін әлеуметтік қызмет саласы

3) лауазым – белгілі бір жұмыстардың, міндеттердің, өкілеттіктердің, жауапкершілік дәрежесінің, құқықтар мен міндеттердің, біліктілікке қойылатын талаптардың нормативтік бекітілген жиынтығымен сипатталатын ұйымның институционалдық иерархиясындағы белгілі бір ресми ұстаным

4) дене шынықтыру-сауықтыру және спорт ғимараттары – жеке адамдардың дене жаттығуларымен, спортпен айналысуына және спорттық іс-шараларды өткізуге арналған, арнайы жабдықталған (соның ішінде спорттық мұқамалмен) объектілер (алаңдар, үйлер, ғимараттар)

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Спорт секцияларында жаттығулар мен оқытуды ұйымдастыру

5. Кәсіптік стандарттың коды: P85510001

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

P Білім беру

85 Білім беру

85.5 Білім берудің өзге де түрлері

85.51 Спорт және демалыс саласындағы білім беру

85.51.0 Спорт және демалыс саласындағы білім беру

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Тұрақты жаттығулар өткізу және спорттық жарыстарды ұйымдастыру кезінде спортшыларды даярлау мен оқытуды жүзеге асыру. Тұрақты спорттық жетілдіру және жоғары спорттық нәтижелерге қол жеткізу үшін перспективалы спортшыларды іріктеуді жүзеге асыру

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Сервис бойынша жаттықтырушы - 5 СБШ-нің деңгейі

2) Жаттықтырушысы - 5 СБШ-нің деңгейі

3) Бас жаттықтырушы - 6 СБШ-нің деңгейі

4) Мемлекеттік жаттықтырушы - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Сервис бойынша жаттықтырушы»:	
Топтың коды:	3422-1
Қызмет атауының коды:	3422-1-011
Кәсіптің атауы:	Сервис бойынша жаттықтырушы
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2016 жылғы 29 маусымдағы № 191 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14052 болып тіркелген) §3. Жаттықтырушы (16-18), §1. Аға жаттықтырушы (13-14), §8. Спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы (22-24), §4. Құрама командасының бастығы (4), §7. Мемлекеттік жаттықтырушы (10-11)

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Дене тәрбиесі және спорт	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3422-1-011 Жаттықтырушы-сервисмен		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Спорт түрі (Спорт пәндері тобы, спорт пәні) бойынша жаттығу іс-шараларын ұйымдастыру кезінде спорттық-сауықтыру, бастапқы даярлық кезеңдерін жабдықтармен, спорттық мүкәммалмен және жабдықпен қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Оқу-жаттығу процесіне, спорттық жарыстарға спорттық құрал-жабдықтар мен жабдықтарды уақтылы және сапалы дайындау 2. Спорттық жабдықтарды, жабдықтарды пайдалану	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Оқу-жаттығу процесіне, спорттық жарыстарға спорттық құрал-жабдықтар мен жабдықтарды уақтылы және сапалы дайындау	Дағды 1: Спорттық жабдықтар мен жабдықтарды сапалы, тиісті деңгейде ұстау	Машықтар:	1. Оқу-жаттығу процесіне, спорттық жарыстарға спорттық құрал-жабдықтар мен жабдықтарды уақтылы және сапалы дайындауды жүзеге асыру. 2. Спорттық жабдықтар мен жабдықтарды сапалы, тиісті деңгейде ұстауды қамтамасыз ету.
		Білімдер:	1. Спорт түрлері (түрлері) бойынша спорттық мүкәммал мен жабдықтарды даярлаудың теориялары, әдістемелері мен ерекшеліктері. 2. Спорт түріндегі спорттық дайындық процесін құру әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Спорттық құрал-жабдықтар мен жабдықтардың кемшіліктерін жою бойынша уақтылы шаралар қабылдау	Машықтар:	1. Жаттығу кезеңіне (спорттық мамандандыру кезеңіне) қатысушыларды іріктеу процесінде қолданылатын спорттық жабдықтарды, мүкәммалды, бақылау-өлшеу аспаптары мен өлшеу құралдарын пайдалану 2. Жаттығу құралдары мен әдістерін спорттық дайындық бағдарламасына, қатысушылардың жыныстық және жеке ерекшеліктеріне сәйкес таңдау.
		Білімдер:	1. Оларды пайдаланудың технологиялық карталарына сәйкес спорттық жабдықтар мен жабдықтардың техникалық сипаттамалары. 2. Спорттық жабдықтар мен жабдықтарды дайындауда әртүрлі әдістерді қолдану.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Еңбек функциясы 2: Спорттық жабдықтарды, жабдықтарды пайдалану	Дағды 1: Спорттық жабдықтар мен жабдықтарды тасымалдау бойынша құжаттарды ресімдеу	Машықтар:	1. Спорттық құрал-жабдықтар мен жабдықтарды тасымалдауға байланысты құжаттарды ресімдеуді, оның сақталуын қамтамасыз ету. 2. Жаттығудың қауіпсіз әдістерін көрсетіңіз, жаттығу кезінде жарақат алу жағдайларының алдын алыңыз.
		Білімдер:	1. Спорт түріндегі спорттық жаттығулардың теориялары мен әдістері. 2. Спорттың базалық түрлерін оқытудың теориялары мен әдістемелері (спорт түрінің ерекшелігімен).

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Жаттығуларды қауіпсіз орындау техникасы, спорттық жабдықтарды, техника мен мүкәммалды пайдалану	Машықтар:	1. Спорттық нәтижеге жету үшін қатысушының бәсекелестік мақсаттары мен міндеттерін анықтаңыз. 2. Жаттығуларды қауіпсіз орындау техникасын, спорттық жабдықтарды, техника мен мүкәммалды пайдалануды түсіндіру.
		Білімдер:	1. Алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру негіздері. 2. Жабдықтарды, спорттық жабдықтар мен жабдықтарды пайдалану ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Оқуға қабілеттілік Стреске төзімділік Стандартты емес жағдайларда бастамашылықтың көрінісі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жаттықтырушысы	
	6	Бас жаттықтырушы-оқытушы	
	6	Мемлекеттік жаттықтырушы	
10. Кәсіптің карточкасы «Жаттықтырушысы»:			
Топтың коды:	3422-1		
Қызмет атауының коды:	3422-1-009		
Кәсіптің атауы:	Жаттықтырушысы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2016 жылғы 29 маусымдағы № 191 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14052 болып тіркелген) §3. Жаттықтырушы (16-18), §1. Аға жаттықтырушы (13-14), §8. Спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы (22-24), §4. Құрама командасының бастығы (4), §7. Мемлекеттік жаттықтырушы (10-11)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Дене тәрбиесі және спорт	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Спорт түрі бойынша Қазақстан Республикасы құрама командасының (спорт түрі бойынша ұлттық құрама командасының) бас жаттықтырушысы Аға жаттықтырушы Спорт бойынша аға жаттықтырушы-оқытушы Жастар құрамасының аға жаттықтырушысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Спорттық дайындықтан өтетін спортшылар мен жеке тұлғалардың спорттық нәтижелеріне қол жеткізу үшін олардың спорттық әлеуетін қалыптастыру, дамыту және қолдау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Спорт шеберлігін, спорт түрі (тобы) бойынша жоғары спорт шеберлігін жетілдіру кезеңдерінде оқитындарды даярлау 2. Спорттық дайындықтың барлық кезеңдерінде спортшыларға консультациялық қолдау көрсету	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Спорт шеберлігін, спорт түрі (тобы) бойынша жоғары спорт шеберлігін жетілдіру кезеңдерінде оқытындарды даярлау	Дағды 1: Жас пен жыныстың спорттық-сауықтыру кезеңінің топтарын жасақтау нормаларына сәйкестігі	Машықтар: 1. Балаларға, жасөспірімдерге және жастарға салауатты өмір салтын ұстанудың маңыздылығын, сауықтыру жаттығуларының құндылығын түсіндіру. 2. Спорттық-сауықтыру кезеңіне түсетін адамдардың жасына, жынысына спорттық-сауықтыру кезеңінің топтарын жасақтау талаптары мен нормаларына сәйкестігін айқындау. 3. Жеке жаттығулар арасындағы демалу ұзақтығы мен сипатын өзгерту.
		Білімдер: 1. Спорт түріндегі мотор қызметінің биомеханикасы. 2. Дене шынықтыру-спорттық іс-әрекеттің гигиеналық негіздері. 3. Спорт түріндегі спорттық жаттығулардың мазмұны.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жоспарлау спорттық дайындықтың федералды стандартының талаптарын ескере отырып, жалпы дене шынықтыру және арнайы дайындық сабақтарының мазмұны	Машықтар: 1. Спорттық дайындықтың федералды стандартының талаптарын, дене шынықтыру теориясының ережелерін, жүктеменің физиологиялық сипаттамаларын, анатомиялық-морфологиялық ерекшеліктерін және әр түрлі жыныстағы және жастағы оқушылардың дайындық деңгейін, материалдық-техникалық жабдықтарды, ауа-райы мен гигиеналық жағдайларды ескере отырып, жалпы дене шынықтыру және арнайы дайындық сабақтарының мазмұнын жоспарлаңыз. 2. Жалпы дене шынықтыру және арнайы дайындық бойынша жаттығу құралдары мен әдістерін спорттық дайындық бағдарламасына, қатысушылардың жыныстық-жас және жеке ерекшеліктеріне сәйкес таңдау.
	Білімдер: 1. Дене шынықтыру теориялары мен әдістері. 2. Спорт түрі (спорт пәні) бойынша спорттық даярлық бағдарламасы. 3. Жалпы дене шынықтыру, арнайы дайындық деңгейін арттыруға арналған жаттығулар кешені.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Спорттық дайындықтың барлық кезеңдерінде спортшыларға консультациялық қолдау көрсету	Дағды 1: Спортшылардың дайындығын бағалау әдістері мен әдістерін қолдану	Машықтар: 1. Федералдық спорттық дайындық стандарттарына сәйкес бастапқы дайындық топтарына түсушілердің дайындығын бағалау әдістері мен әдістерін қолданыңыз. 2. Антропометриялық, физиологиялық, психологиялық параметрлер бойынша топтарға түсетін спорттық-сауықтыру, бастапқы дайындық кезеңдерінің жеке қабілеттерін анықтау үшін заманауи технологияларды қолдану.
		Білімдер: 1. Адам анатомиясы. 2. Спорт түрінде дарынды балалардың Морфо-анатомиялық, физиологиялық, психологиялық ерекшеліктері. 3. Оқушылардың жалпы дене шынықтыру және арнайы даярлығы бойынша жаттығу сабақтарын дайындау бойынша есепті құжаттаманы жасау тәртібі.

	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Бастапқы даярлық топтарын жинақтаудың әдістемелік негіздемесі үшін нормативтерді білу	Машықтар:	
		1. Бастапқы дайындық топтарын жинақтаудың әдістемелік негіздемесі үшін нормативтерді тапсыру нәтижелерін пайдалану. 2. Спорт түрінде спорттық жетілдірудің орындылығын белгілеу. 3. Оқушыны даярлау бағдарламасының мақсаттары мен міндеттеріне сүйене отырып, жалпы дене шынықтыру және арнайы даярлықтың міндеттерін анықтау.	
		Білімдер:	
		1. Жеке спорттық бейімділікті диагностикалау критерийлері мен әдістері. 2. Бұқаралық спорттық іріктеудің медициналық-биологиялық және жас критерийлері. 3. Жалпы дене шынықтыру және арнайы даярлық бойынша оқу сабақтарын жоспарлау түрлері, мазмұны және технологиялары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Дипломатия Стресске төзімділік Стандартты емес жағдайларда бастамашылықтың көрінісі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Сервис бойынша жаттықтырушы	
	6	Бас жаттықтырушы	
	6	Мемлекеттік жаттықтырушы	
11. Кәсіптің карточкасы «Бас жаттықтырушы»:			
Топтың коды:	1431-0		
Қызмет атауының коды:	1431-0-001		
Кәсіптің атауы:	Бас жаттықтырушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2016 жылғы 29 маусымдағы № 191 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14052 болып тіркелген) §3. Жаттықтырушы (16-18), §1. Аға жаттықтырушы (13-14), §8. Спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы (22-24), §4. Құрама командасының бастығы (4), §7. Мемлекеттік жаттықтырушы (10-11).		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Пәндік мамандандырылмаған мұғалімдерді даярлау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Спорт түрі бойынша Қазақстан Республикасы құрама командасының (спорт түрі бойынша ұлттық құрама командасының) бас жаттықтырушысы Аға жаттықтырушы Спорт бойынша аға жаттықтырушы-оқытушы Жастар құрамасының аға жаттықтырушысы жаттықтырушы спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Спортшыларды спорттық жарыстарға дайындау, спортшыларды спорттық жетілдіру үшін іріктеуді жүзеге асыру	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Спортшыларды (ұлттық құрама команданы) жарыстарға дайындауды ұйымдастыру 2. Сабаққа дайындық кезінде оқу материалын жоспарлау 3. Жаттығу және спорт кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Спортшыларды (ұлттық құрама команданы) жарыстарға дайындауды ұйымдастыру	Дағды 1: Спортшы физиологиясының ерекшеліктерін түсіну	Машықтар: 1. Спортшының жеке ерекшеліктерінен дене белсенділігін дұрыс қолдана білу 2 жаттығу процесі кезінде спортшының жағдайын тани білу 3. Пәнді дамыту үшін жүйелі оқыту тәсілінің дағдылары. 4. Дене шынықтыру және спорт саласындағы теориялық және әдістемелік білім арқылы жоғары спорттық нәтижелерге қол жеткізе отырып, оқушылардың физикалық, техникалық, тактикалық және моральдық-еріктік дайындығын дамыту. 5. Спортшылардың жалпы және арнайы дене шынықтыру дайындығы бойынша бақылау нормативтерін қабылдауды жүргізу.
		Білімдер: 1. Адам физиологиясының ерекшеліктері 2. Дене шынықтыру теориялары мен әдістері. 3. Спортпен шұғылданушылардың дене шынықтыру және функционалдық даярлығының нормативтері. 4. Спорт түрі (спорт пәні) бойынша спорттық даярлау бағдарламалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жаттығу және спорт кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жалпы дене шынықтыру және арнайы даярлық сабақтарында қолданылатын спорттық жабдықтарды, мүкәммалды, бақылау-өлшеу аспаптары мен өлшеу құралдарын пайдалану. 2. Жалпы дене шынықтыру және арнайы дайындық сабақтарын өткізу кезінде жарақаттану жағдайларының алдын алу. 3. Қауіпсіз жаттығу әдістерін көрсетіңіз. 4. Спорт объектілері мен Мүкәммалдың ақауларын анықтау. 5. Алғашқы көмекті ұйымдастыру, өрттен қорғау құралдарын, жеке қорғану құралдарын қолдану.
		Білімдер: 1. Физиология, анатомия және биомеханика. 2. Медицина, спорт және қауіпсіздігін бақылау. 3. Дұрыс тамақтануды ұйымдастыру, диетология негіздерін түсіну. 4. Дене жаттығуларын дұрыс орындау. 5. Оқыту әдістері, әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Сабаққа дайындық кезінде оқу материалын жоспарлау		

	<p>Дағды 1: Спортшыларды даярлау жоспарын орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сабаққа дайындық кезінде оқу материалын жоспарлау. 2. Спорттық жетілдіру үшін перспективалы спортшыларды іріктеуді жүзеге асыру. 3. Дайындықтың әр кезеңінде спортшылардың спорттық нәтижеге жету мақсаттары мен міндеттерін анықтаңыз. 4. Бекітілген дайындық жоспарларының орындалуын, спортшылардың нәтижелерін талдаңыз және алынған мәліметтерді ескере отырып, оларды одан әрі дайындауға түзетулер енгізіңіз. 5. Спорттық этиканың сақталуын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жалпы дамыту жаттығуларының, Имитациялық жаттығулардың, жалпы дене шынықтыру деңгейін арттыруға арналған жаттығулардың кешендері, оларды орындау кезіндегі қауіпсіздік ережелері. 2. Спорт түріндегі спорттық пәндер (жаттығулар) техникасын оқыту әдістемесі, оларды орындау кезіндегі қауіпсіздік техникасы қағидалары. 3. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен байланыс құралдарын пайдалану ережелері. 4. Жаттығу циклдарында оқытындардың дене және функционалдық дайындығын өлшеу және бағалау бойынша құжаттама жасау тәртібі. 5. Жаттығудың жекелеген кешендерінің, спорттық ашық ойындардың оқушының физикалық және функционалдық дайындығына әсері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Жоспарлардың орындалуын іске асыру мониторингі</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаттығу циклдарында оқушылардың физикалық және функционалдық дайындығының динамикасын талдау, жаттығу цикліндегі мәселелерді анықтау. 2. Функционалдық жай-күйі мен спорттық формасын сақтау үшін спортпен шұғылданатын адамның спорттық және сауықтыру тамағын (диетасын) ұстау, Еңбек және демалыс режимін сақтау бойынша ұсынымдарды негіздеу. 3. Жаттығудың жекелеген кешендерінің, спорттық ашық ойындардың оқушының физикалық және функционалдық дайындығына әсерін болжау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам физиологиясы. 2. Спорттық жаттығулардың теориясы мен әдістемесі. 3. Қалпына келтіру жаттығуларының әдістемесі. 4. Адамның жас ерекшеліктері. 5. Дене шынықтырумен айналысуға қарсы көрсеткіштер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 3: Жаттығу және спорт кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Жаттығу бағдарламасын құру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаттығу бағдарламасын жасаңыз. 2. Секциялар мен топтарда айналысатын адамдар, спортшылар, дене шынықтыру-спорт ұйымының қызметкерлері арасында нұсқама жүргізу. 3. Спорттық мониторинг жүргізу.

		Білімдер:	
		1. Спорттағы спорттық құрылғылар мен мамандандырылған жабдықтардың түрлері, олардың жіктелуі және жұмыс принциптері. 2. Адамның анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктеріне сәйкес жаттығуларды, жаттығу түрлерін таңдау әдістері. 3. Ептілікті, тепе-теңдікті, икемділікті үйлестіруді, функционалды жаттығуды дамытуға арналған күш, аралық, айналмалы, функционалды жаттығулар әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Нұсқау жүргізу және секцияларда және спортшылар топтарында оқытындардың қорытындыларын құжаттау	Машықтар:	
		1. Спорттық дайындық кезеңінде және жарыстарда қауіптер мен қауіптілік дәрежесін уақтылы анықтау. 2. Мүкәммалдың, оттан қорғау құралдарының, жеке қорғану құралдарының жарамдылығын анықтау, оларды пайдалану, эвакуациялау жолдарының жай-күйін білу, алғашқы медициналық көмек көрсету қабілеті.	
		Білімдер:	
		1. Спорттық құрылғыларды, мамандандырылған жабдықтарды қауіпсіз пайдалану ережелері. 2. Функционалды жаттығуларды біріктірудің жіктелуі мен принциптері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Тәуелсіздік Оқу қабілеті Стресске төзімділік Төзімділік және тәртіп Стандартты емес жағдайларда бастамашылықтың көрінісі		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Сервис бойынша жаттықтырушы	
	5	Жаттықтырушы	
	6	Мемлекеттік жаттықтырушы	
12. Кәсіптің карточкасы «Мемлекеттік жаттықтырушы»:			
Топтың коды:	3422-1		
Қызмет атауының коды:	3422-1-001		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік жаттықтырушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2016 жылғы 29 маусымдағы № 191 бұйрығы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14052 болып тіркелген) §3. Жаттықтырушы (16-18), §1. Аға жаттықтырушы (13-14), §8. Спорт бойынша жаттықтырушы-оқытушы (22-24), §4. Құрама командасының бастығы (4), §7. Мемлекеттік жаттықтырушы (10-11)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Пәндік мамандандырылмаған мұғалімдерді даярлау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			

Формалды емес және информалды біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	Команданың бас жаттықтырушысы Ұлттық құраманың бас жаттықтырушысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Спорт құрама командасының спортшыларын даярлауға қатысатын жаттықтырушылардың, мамандардың жұмысын үйлестіру және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дене шынықтыру-спорт ұйымдарының, жаттықтырушылардың, Қазақстан Республикасы құрама командаларының (ұлттық құрама командалардың) спортшыларын даярлау жөніндегі мамандардың жұмысын үйлестіру 2. Спорт түрі (түрлері) бойынша кешенді нысаналы бағдарламаны әзірлеуге қатысу 3. Қазақстан Республикасының аумағында спорт түрін (түрлерін) дамыту стратегиясын айқындау 	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Дене шынықтыру-спорт ұйымдарының, жаттықтырушылардың, Қазақстан Республикасы құрама командаларының (ұлттық құрама командалардың) спортшыларын даярлау жөніндегі мамандардың жұмысын үйлестіру	Дағды 1: Қазақстан Республикасының Ұлттық құрама командаларының спортшыларын даярлау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының өңірлерінде спорт түрлерін (түрлерін) насихаттау, спорттық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу бойынша спорт түрлері бойынша спорт федерацияларымен, дене шынықтыру-спорт ұйымдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асыру. 2. Дене шынықтыру-спорт ұйымдарының, жаттықтырушылардың, Қазақстан Республикасы Ұлттық құрама командаларының (ұлттық құрама командалардың) спортшыларын даярлау жөніндегі мамандардың жұмысын үйлестіру. 3. Спортшылардың спортта тыйым салынған субстанцияларды және (немесе) әдістерді пайдалану жағдайларының алдын алу және алдын алу жөніндегі жұмысты ұйымдастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорт түрін реттеу және дамыту бөлігінде дене шынықтыру және спорт саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Спорт түріндегі спорттық резервті дайындау жүйесі (спорттық пән, спорттық пәндер тобы). 3. Спорт құрама командасының спортшыларын дене шынықтыру, техникалық-тактикалық, психологиялық, функционалдық даярлауды жетілдіру құралдары мен әдістері және олардың деңгейін бақылау әдістері. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Спорт түрлері (түрлері) бойынша кешенді нысаналы бағдарлама	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорттық құрама команданың жаттықтырушылар кеңесі жұмысының нәтижелілігін бағалау, спорттық нәтижеге теріс және оң әсер ету факторларын анықтау және оларды ұтымды басқару. 2. Спорттық құрама команданың жаттықтырушылар кеңесінің мақсаттары мен міндеттерін айқындау және оларды орындауға қол жеткізу. 3. Спорт құрамасының жаттықтырушылары мен спортшыларына консультациялық қолдау көрсету. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорт түрі (спорт пәні, Спорт пәндері тобы) бойынша ресми және халықаралық спорттық жарыстарды өткізу ережелері, ережелері мен регламенттері. 2. Спорт құрама командаларын даярлау және спорт түрін дамыту бөлігінде дене шынықтыру және спорт саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 3. Спорт түрінің даму тенденциялары. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Спорт түрі (түрлері) бойынша кешенді нысаналы бағдарламаны әзірлеуге қатысу	Дағды 1: Спорт түрлері (түрлері) бойынша кешенді нысаналы бағдарлама	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорттық құрама команданың жаттықтырушылар кеңесі жұмысының нәтижелілігін бағалау, спорттық нәтижеге теріс және оң әсер ету факторларын анықтау және оларды ұтымды басқару. 2. Спорттық құрама команданың жаттықтырушылар кеңесінің мақсаттары мен міндеттерін айқындау және оларды орындауға қол жеткізу. 3. Спорт құрамасының жаттықтырушылары мен спортшыларына консультациялық қолдау көрсету. 	
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорт түрі (спорт пәні, Спорт пәндері тобы) бойынша ресми және халықаралық спорттық жарыстарды өткізу ережелері, ережелері мен регламенттері. 2. Спорт құрама командаларын даярлау және спорт түрін дамыту бөлігінде дене шынықтыру және спорт саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 3. Спорт түрінің даму тенденциялары. 	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Қазақстан Республикасының аумағында спорт түрін (түрлерін) дамыту стратегиясын айқындау	Дағды 1: Сыртқы және ішкі факторлардың қауіптілігі мен қауіптілік дәрежесін уақтылы анықтау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кешенді қауіпсіздік (еңбекті қорғау, жарыстар, Өрт, терроризмге қарсы, ақпараттық қауіпсіздік және азаматтық қорғаныс бағдарламаларын игеру кезінде қауіпсіздік техникасы) жөніндегі нұсқаулықтарды дербес немесе мамандарды тарта отырып әзірлеу. 2. Спорт құрама командасының спортшыларын арнайы психологиялық даярлауды ұйымдастыруды бақылау, спортшылардың уәждеме деңгейін бақылау. 3. Жаттықтырушылар құрамының мүшелеріне спорттық жарысқа, турнирге және ойынға, спорт құрама командасының спортшыларына жалпы командалық және жеке міндеттер жасау. 	
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спорттық құрама команданың жарыстық қызметінің алгоритмі және оны іске асыру әдістері. 2. Жылдық циклде оқу-жарыс процесін жоспарлау әдістері. 3. Спорт түрі (спорт пәні, Спорт пәндері тобы) бойынша ресми және халықаралық спорттық жарыстарды өткізу ережелері, ережелері мен регламенттері. 	
		Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
		<p>Дағды 2: Жаттығу процесінде жаттықтырушыларды, спорттық құрама командасының мамандарын басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаттығу процесінде жаттықтырушыларды, спорт командасының мамандарын басқарыңыз. 2. Іскерлік келіссөздер жүргізу және іскерлік хат алмасуды жүзеге асыру. 3. Жаттықтырушылар, спорт резервін даярлау және толықтыру жөніндегі, Спорт құрама командасына кандидаттардың тізімін қалыптастыру жөніндегі мамандар ұсыныстарының негізділігін бағалау.

		Білімдер:
		1. Кәсіби спортшылар қол жеткізген спорт түрі (спорт пәні, Спорт пәндері тобы) бойынша жарыс қызметінің рекордтық нәтижелерінің деңгейі. 2. Халықаралық олимпиада ұйымы Хартиясының ережелері. 3. Спорт құрама командалары үшін спорттық резервті дайындау және іріктеу бөлігінде дене шынықтыру және спорт саласындағы нормативтік құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дипломатиялық Әдептілік Құзыреттілік Қарым-қатынас	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Сервис бойынша жаттықтырушысы
	5	Жаттықтырушы
	6	Бас жаттықтырушы

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

13. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Туризм және спорт министрлігі

Орындаушы:

Байжанов Бекболат Құстүтінұлы , +7 (717) 274 00 06,

14. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

-

Орындаушылар:

Шакенова Г.Б., +7 (717) 274 12 69, g.shakenova@msm.gov.kz.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

16. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

17. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

18. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2022 г.

19. Бағдарлы қайта қарау күні: 31.12.2025 г.